

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ РИМ XXIX. Число 280. Джерси Ситі, Н. Дж., п'ятниця, 2 грудня, 1921. VOL XXIX. No. 280. Jersey City, N. J., Friday, December 2, 1921. THREE CENTS

СКЛАДАЙТЕ ПОЗИЧКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ ДЛЯ ЗДОБУТТЯ ЗАКРІПЛЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОСТІ ГАЛИЦЬКОЇ ДЕРЖАВИ

НОВЕ РІШЕННЯ РОБІТНИЧОЇ РАДИ ПРО ПРАЦІ НА ЗЕЛІЗНИЦЯХ

ШКАГО, Нішній, 30. листопада. — Робітничка Зелізнача Рада видає завітра дилекційне оречення про правила праці на американських залізницях.

Головна частина цього оречення відноситься буде переводом до того, як роботи може сповняти кожний гаунок залізничні робітників. Зелізнача Робітничка Рада дає більшу свободу залізничним зарядам в добір робітників до різних робіт. Вона зносить ріжкі обмеження в тім згляді та дозволяє зарядам вживати часто чорноробочих, нефахових робітників до робіт, які данише могли виконувати лише фахові. Так, приміром, до робірання тягарових возів не може вживати фахових столярів, як се було обовязковим на основі попередніх правил, але буде вільно уживати навіть робітників, що нічого не знають про карпентеру. З огляду на те, що таких правил є багато, то залізничі будують могли заощадити багато гроша, бо нефаховим робітникам платиться загальною багато менше, як фаховим.

ПРИЗНАЄ „ОТВЕРТІ ШАПИ“

Хоч ся частина правил займає велику частину оречення Ради, та все таки не вона, а друга частина готова набрати великого розгодоу в краю. Се оречення про юніт. Зелізнача Рада станула на становищі, що залізничні мають право наймати робітників без огляду на те, чи вони належать до робітничої юніт, чи не належать. Значить, вони станула на становищі „отверті шапи“. Однак, як сама Рада звертає увагу, з того ще не виходить, що залізничні робітники такі сильні, що залізничні повинні бути розбиті, як завжди робітників, як завжди наймати поза юніт. Зелізнача Рада се признає і висказує надію, що земляні підприємства та робітничі юніт відкажуть скоро до якогось порозуміння межі собою.

Цікаво, що представники робітничої групи не Раді, котрих там є трохи на 9 членів Раді, не протестували проти оречення Раді, але прийняли його в цілости. Кілько разів данише Рада видавала яке рішення проти юніт, представники робітничої групи усе не годилися і протестували особною заявою, що називалася опійною нечестію.

ЯПАН ЖАДАЄ БІЛЬШОЇ ФЛОТИ.

ВАШИНГТОН, 30. листопада. — Япанський представник адмірал Като поставив на вашингтонській конференції для змінення морських зоружень формальне догаданне признати Япанови право удержувати більшу флоту, як йому приналежало внесені американського уряду. Як данише неформально, так тепер формально Япан домагається, щоб япанська флота вносила не 60 процент містоту американської флоти англійської флоти, але 70 процент.

Американські та англійські морські знатоки стоять на становищі внесення Гюза і признають япанське догаданне за неможливе до прийняття.

СПРАВА ШАНТУНГА ГРОЗИТЬ НЕВДАХОЮ КОНФЕРЕНЦІ.

Безпосередні переговори межі япанським та китайським представниками в справі китайської провинції Шантунг, котру загорнули Япани, не довели до нічого сповного. Китайські делегати домагаються, щоб Япан зараз віддав їм провинції і сейчас відійкати япанську опіліцію.

Другою перешкодою для успіху зявляється непорозуміння межі Япаном та Китаєм в справі провинції Маньчжурія, щодо котрої Китай також поставив до Япани дилекційні догаданні, на котрі Япан не хоче згодитися.

З огляду на сі дві справи конференція не ворожить великого успіху в далеко-східних справах.

БІЖКА НА ТІЛ МОЛОЧАРСЬКОГО СТРАЙКУ В ОКОЛИЦІ НЬЮ ЙОРКУ.

НЬЮ ЙОРК, 30. листопада. — Хоч молочарський компанія постаралася о суваю заборону проти робітничої юніт молочарських візників, заборонуючи їм нести завичайну в страйк дилекційні, мимого цього молочарський страйкові обидили на скорім, турністичні автомобілі молочні штаці, а в кількох місцях поважно потурбували страйковомі.

Молочарський юніт заявив, що вона вже видала приказ своему адвокату внести пресбію до суау о виданні заборони проти поїзків, щобні юнітці не зішлася до страйку.

ТОВАРІ В ТЕКСАСІ ЗЛІНЧУВАЛА МУРИНСЬКОЇ ХЛОПЧИНУ.

БОУДІНГЕР, Тексас, 30. листопада. — Тут залізновою 15-літньої хлопчині-Мурини, обиджованого за те, що він напав на 9-тунгу блу дитини. Як това почав збиратися, щоб піти лінувати хлопчині, пробрав запертувану хлопину, всадив його на автомобіль та шкварав утечи з ним. Однак това дігнала шерифа, відбрала Мурини, привезла його до переса і розстріляла.

НОВА КЛІНІКА В НЬЮ ЙОРКУ.

Медична Колегія Корнелського Університету (Корнелл Юніверситі) відкрила 1-го листопада свою нову клініку, де хоті за невелику плату, можуть одержати лікарську пораду від спеціалістів у всіх гадаху медицини і хірургії та лічяться під їх доглядом. Нова клініка устроена на новий спосіб, а саме не як добродійна інституція на лад прочих шюверських лічниць, що як свідомо, своїм лікарям не платять і від пацієнтів не беруть плати. Лічниця Корнелського Університету оплачує своїх лікарів, між ними членів медичного факультету та визначених представників лікарської науки і практики, і за те від хорих вимагає невеликої оплати, саме стільки, щоб покрити свої кошти і удержати клініку. За візиту в одному окремім відділі лічниць (напр. внутрішній хоріб, хоріб очей, психіатричний і т. д.) платиться одного додара, за основні лікарські оглядини і екзаменацію всего здоровая дві додари і п'ядесят центів, за консультації спеціалістів, окремі студії і писане відомлення і дев'ять додари. Ліки, окуляри, фотографії „Екс-Рай“ клініка достарача по своїм коштам. Клітка призначена для тих, хто не хоче або не потребує милостини, та з другою боку не має стільки грошей, щоб спеціаліст платити високі офісові гонорари. Деякі лікарі в Нью Йорку ставились неприязньо до нової інституції, боючись що вона буде шкідливою приватній лікарській практиці. Однак Академія Медицини в Нью Йорку затвердила такі сі лічницю, так як лише таким способом пацієнти можуть невеликим коштом мати усі можливості лігнати і лічяться. Такі плати клініки вже в Бостоні, Брукліні, Клівленді і Шикаго.

ЩО СКОНСЬКОВАНО В ЮРІ У ЛЬВОВІ?

Між сконсьюкованим матеріалом знаходиться крик комітету комуністичного „містоту, комуністичні об'явники і приказів центрального комуністичного комітету, слідуочі письма, „Розбиті каїдани“, „До землі Східної Галичини“, „Народне Слово“, „Українське Слово“, „Наша Правда“, „Нове Життя“, „Світ“, „Новий Мир“, „Вісломовід“, „Народ“, „Робітник Польск“, „Листоприватний Народний Календар“, „Українське Голосовід“.

ЗАГРОЗА „ВІСЛОМОВІД“.

Дирекція львівської поліції загрозила по раз останній редакції „Вісломовід“, що як не перестане „тенденційно“ передставляти річні, зогригавати польську суспільність і виділяти ворожий настрої зі сторони українського населення, то акриє заезу.

ЧИТАТЕЛІ УКРАЇНСЬКИХ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ, БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ, А ПРОСВІТА—СІ СИЛА. — ПИШІТЬ ПО НАЙНОВІШИЙ ШИНИК КНИЖКО.

НАРІКАННЕМ НЕ ПОПРАВІТЬСЯ ГАЗЕТИ

Се деякі люди, що нарикають на „Свободу“ — бо вона їм не до вдоволи. Кожному догодити не мож, бо є всякі люди. Отже як „Свобода“ не мусить старатися придобувати кождому.

— Що нічого однак, коли хтось хоче видати в газеті більшу ринороздільність, ніж є до тепер, або бажавби її розширити. З такими людьми „Свобода“ мусить числятися, бо уважача їх за своїх приятелів.

ЩОБИ ОДНАК НЕ ОСЯГНУТИ, НЕ ВИСТАРЧИТЬ НАРИКАТИ, ЩО „СВОБОДИ“ ЩОСЬ ТАМ БРАКУЄ; ТРЕБА ШЕ ДАТИ „СВОБОДИ“ МОЖНІСТЬ СЕБЕ СКРИПІТИ І ПОЛПШИТИ.

СЕ МОЖ ЗРОБИТИ ЛІШЕ В ТОЙ СПОСІБ, КОЛИ КОЖДИЙ УКРАЇНЕЦЬ БУДЕ ПОЧУВАТИСЯ ДО ОВОВАЮЧІ:

1. ПРИЄДНАТИ „СВОБОДИ“ НОВИХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ.
 2. НАПИСАТИ ПИСМО ДО РЕДАКЦІ І ПРЕСТАВІТИ СПОСІБ, ЯК ПОЛПШИТИ „СВОБОДУ“.
- Ніхто не може нарикати, що „Свобода“ дорога, бо передлата вносить:

На рік	\$ 7.00
На пів року	\$ 3.75
На три місяці	\$ 2.00
В Джерси Ситі і загранично	
На рік	\$10.00
На пів року	\$ 5.00
На три місяці	\$ 2.75

Продати послідуваті чеками або монетними-ордерами: „СВОБОДА“, 83 Grand Street, JERSEY CITY, N. J.

АРМІЯ ФРАНЦІЇ.

ПАРІЖ, 1. грудня. — Армія Франції тепер вносить 818,000 людей. Після нового плану, який правительство предложило парламентові, сила французької армії вносила би 661,000 людей.

ГАБСУРГИ НА ВИГНАННІ ОСТРОВІ.

ФУНЧАЛ, острів Мадейра, 1. грудня. — Мешкання бывшего австрійського цисаря Кароля і його жинки Зити пильную лише один пошач.

Губернатор острова майор Акасіо Корреа Пінто траує їх яко почесних гостей.

Габуєрська пара замешкала у вилі „Викторія“.

ЗАСУД НА СМЕРТЬ УБИЙНИКА ТО ЖІНОК.

ПЕРСАП, Франція, 1. грудня. — Суд засудив Французі Лянді; котрий убив десять жінок і одного хлопця, на смерть.

КІЛЬКО КОШТУВАЛА ВІЙНА?

208 мільярдів американських додари коштувала всевітня війна, мезя робітників-обиджальєв американської економіки-компанії Сторгата. А кілько знічено людського життя, кілько лишилось вали, сиріт та калік? Хто числять сі враги?

КУРСИ ДОМАШНОГО ЧИТАННЯ.

Федеральні Просвіте Бюро в Вашингтоні почало видавничство т. зв. „курсів домашнього читання“ для тих, хто хоче само-образовуватися та читарним курсом здобути собі освіту і знання. Курси ті мають обняти всі області науки, техніки і літератури та подати для кожної області показки найліших книжок і чергу читання. Кожий курс можна пройти самостійно або під проводом Просвітного Бюро. В тім посліднім случаю хто профшою трехрідний курс і предложи писемний доказ, що всі книжки прочитав і арозумів, дістає від Просвітного Бюро і за підписом федерального Комісара Освіти свідоцтво скінчення курсу. Книжки до читання можна дістати з кождою публічною бібліотекою.

Досі видано коло дванадцять курсів домашнього читання (Тож ридити курс). Між ними є курси до аксвляцій і американської історії, соціології, старинній, середовищній і повочасній літературі і т. н. Хто хоче познакомитися з найбільшими творами світового письменства, може покористуватися „Курсом великих літературних біблія“, в котрій охотять твори Гомера, Данте, Шекспіра, Гете, Куре, „Тринадцять світових провадників“ де огляд життя і творчості великих дитин людської історії від Мойсея і Сократа до Галілея, Моєра, Пастера і Толстого.

Для технічних наук є окремі курси читання: курс мореплавства і морської інженерії, курс металургії об'являючи всі області залізної і сталевий індустрії, курс будови машин і т. н. Хто хоче зайнятися самообразованнем з помічю тих курсів може звернутися безпосередно до Просвітного Бюро (Bureau of Education, Home Education Division, Washington, D. C.).

УКРАЇНСЬКІ ПОВСТАНЦІ В КИЄВІ

ВАРШАВА, столиця Польщі, 13. листопада. — Редакція тутешнього дневника „Української Трибуни“ одержала відомости, що вже кілька днів тому московські більшовики почали втікати з Києва зі страху перед українськими повстанцями, котрі збралася в напрямі лінії Макарів-Бородянка-Святошини.

Дня 7. листопада вечером українські повстанці увійшли до Києва.

УКРАЇНСЬКІ ПОВСТАНЦІ ПОБИЛИ МОСКОВСЬКІ БАНДИ БУДЕННОГО.

ЛЬВІВ, 14. листопада. — Українці, що прибули в Камениці Подільської, оповідають, що там до останнього часу українські повстанці вели завзяті бої з московською кімнотою генерала Буденного.

Генерал Буденний був зі своїми бандами в Камениці Подільської, відки його прогнали українські повстанці своїми сильними наскоками.

ЧЕРВОНІ ГОСТІ ПОЛЯКІВ В УКРАЇНСЬКІЙ ГАЛИЧИНІ.

КОЛОМИЯ, Галичина, 7. листопада. — З румунських кружків сповіщуют, що настрий тих кількох сотень більшовиків, котрих повстанська хвиля відітала в районі Камениці-Студиниць-Калюса, надзвичайно пригроблені. Співачество все більше виявляє свою активність. Убивство більшовицьких застав і розділання „троків“ поширюються, іст пощеть. Про якийсь одпочинку у новій годі і мріяти, бо шюночі наскокують повстанці. „Товариші“, по словам самовидців, виглядають, як курі в лозі. Дня 27-го листопада вони дегулервали до польської влади над Збручем, біля гирли Дністра, своїх представників з прошенем переустити їм їх сілу на території України. Як відповіли, що се можливе лише при неодмінній умові роззброєння й інтервювання. Представники іс умови прийняли. З годиною на огдині сповіщуют тут червоних гостей.

СКУБУЄТЬ БОЛЬШЕВИКІВ.

СКАЛА НАД ЗБРУЧЕМ, Галичина, 7. листопада. — Прибула сюди більшовицька делегация. Мета невідомо. Гадують, що мають просити про перехід на правий беріг Збруча і про право захисту. На запитання, що діється на Великій Україні, рішучо відповідають: „Скубують Україну зі всіх боків“.

БОЛЬШЕВИЦЬКИЙ ЗІЗД В БУДИНКАХ СВ. ЮРА У ЛЬВОВІ БУВ УЛАДЖЕНИМ ПОЛЯКАМИ ДЛЯ ПРОВОКАЦІЇ.

ЛЬВІВ, дня 14. листопада. — Грешков-католицьке духовенство в Галичині вислало до папи римського меморіал, в якому пише, що воно нічого не знало про большевицький зізд в католицьких будинках св. Юра у Львові.

Сей зізд був приготований і уладжений поляками, які наступило дістали до саял одного з будинків св. Юра. Як не могло було виказати перед аліганти, що навіть українська церква в Галичині большевицька, отже, що нібито Польща як побороє Українці та побороє большевики і большевизм.

Ся плата лістунна робота полякам не властива, бо правда їх тільки скомпромітує а не поможе їм перед світом.

УКРАЇНСЬКІ ВЕЛЯНИ ВБИВАЮТЬ ЛЮДИН, КОТРИ НЕ ВМІЮТЬ ГОВОРИТИ ПО УКРАЇНСЬКИ.

ТЕРНОПІЛЬ, Галичина, 10. листопада. — В Камениці Подільському немає жадної влади. Міліція, яка з однаковом широтою признаєвчасно служити кождій з тих численних влад, на противі котрих лів боротьби української демократії зі державною суверенітету не перебувають, — виконуює і тепер свої обовязки досить совісно, одмовляючись од політичних арештів. Міське самоуправованне знову замерло, ког большевицькі військові організації, які ше живоготіти в Камениці, не виявляють жадної активності, онюкуючи нової влади, на ласку котрої готові вже піддатися, бо виходу немає жадного. Немає А харні. Большевицькі запалили на ст. Тарасівка і Блани величезні магазини збіжжя, аби не залишилось воно для „контр-революціонерів“, „жовтобланистичних“. Сей факт уже більше обурив селяні і послужив гаслом до нових самосудів, часяши цілком нейтиних людей, лиш за те, що вони не зовсім добре говорять по українськи. Всякий не-Українець, по їхньому розумінню, скрийтий або якийсь большевик і ворог народу, якого знищити є ділом спасення. Страшній суд так в Україні принесли на свою-ж голову. 1-го листопада до Камениці підійхала розвадка яка регулярній української кімноті. Співачаються остаточно ліквідувати каменицьких партизанських червоний банді з годиною на годину.

АНГЛІЙЦІ ГОДЯТЬСЯ НА ТЕРИТОРІЮ ДЛЯ НІМЕЦЬКИХ.

ЛОНДОН, 1. грудня. — В тутешніх урядових кругах записуют, що британські фінансисти і урядовці міністерства скарбу згодились на монеторію (відложене сплати на якийсь час) для німецького валютного відшкодовання.

ЩЕ І ТІМ БОЛЬШЕВИЗМУ ЗАБАГЛОСЯ.

ЛОНДОН, 1. грудня. — В деяких містах Португалії відбули большевизм, особливо в провинції Алемтехо.

Алігнті хотять інтервюватися для успокоєння краю.

